

**МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ ЯК ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ
У ПІДГОТОВЦІ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ
В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Погоріла І. О.

*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри біології
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Романенко О. В.

*доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри біології
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Законом України «Про реабілітацію» у сфері охорони здоров'я №1053-ІХ від 3 грудня 2020 року на заклади вищої освіти, акредитовані за відповідними освітньо-професійними програмами, покладено підготовку фахівців для сфери реабілітації, до переліку яких віднесено, зокрема, асистентів фізичних терапевтів та ерготерапевтів [1]. Їх навчання відбувається у закладах вищої освіти за відповідними Освітньо-професійними програмами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що визначають комплекс загальних спеціальних (фахових) та інтегральних компетентностей, якими мають оволодіти студенти. Зокрема, в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця реалізується Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» (спеціалізація – 227.01 Фізичний терапевт) [2]. Одним з її вибіркових освітніх компонентів позначено навчальну дисципліну «Медична біологія», що пропонується для оволодіння студентами у перший рік їхнього навчання.

Актуальність опанування цієї дисципліною кореспондується, зокрема: 1) з передбаченою відповідним Стандартом вищої освіти потребою у набутті студентами такої інтегральної компетентності, що асоціюється з вирішенням складних спеціалізованих задач і проблем у сфері фізичної терапії та ерготерапії з використанням серед іншого здобутків та методів медико-біологічних наук [3]; 2) з визначеним згаданою вище Освітньо-професійною програмою тим програмним результатом навчання студентів, що передбачає їх здатність до використання у майбутній професійній діяльності знань з біологічних аспектів фізичної терапії та ерготерапії [2].

У зв'язку з наведеним вище медико-біологічна складова є вагомим елементом у структурі підготовки студентів-фізичних терапевтів.

Вкрай актуальним для професійної діяльності майбутнього медичного працівника є навички самостійного опрацювання наукової інформації, опанування методами наукового пізнання, що на сьогодні є важливими рисами кваліфікованого фахівця. Формування їх у нього є тривалим процесом, який розпочинається у перший рік навчання в закладі вищої медичної освіти з вивчення дисципліни «Медична біологія», програмою з якої передбачене, зокрема, викладання студентам навчального матеріалу з біологічних основ життєдіяльності людини та її взаємовідносин з навколишнім природним середовищем, у тому числі з представниками рослинного і тваринного світу [4; 5]. Це має відбуватися з урахуванням в організації освітньої діяльності сучасних біоетичних принципів і норм [6]. Вивчаючи медичну біологію, здобувачі вищої медичної освіти опановують навчальним матеріалом під час лекцій, практичних занять, виконання самостійної позааудиторної роботи, передбаченої відповідним планом.

Розвитком реалізації ключових положень організації освітнього процесу в закладі вищої медичної освіти є діяльність студентських наукових гуртків різного профілю, зокрема біологічного. Долучення до їх роботи здобувачів вищої медичної освіти відкриває додаткові можливості до опанування

останніми саме фундаментальними знаннями і до оволодіння корисними для майбутніх фахівців практичними навичками й уміннями та є першим кроком на шляху приєднання до спільноти наукової молоді. Зацікавити студентів дослідницькою діяльністю має їх ознайомлення з розвитком тих наукових напрямків, до яких були причетні викладачі кафедри, де функціонує відповідний гурток [7–10]. Організація роботи студентського наукового гуртка з біології має бути спрямованою на задоволення потреби його учасників в отриманні сучасних знань і в оволодінні спеціальними практичними навичками за обраним конкретним напрямком дослідницької діяльності, на розвиток інтелектуальних надбань зацікавленої у творчому та професійному зростанні молоді. Досягненню цього має сприяти методично виважене планування діяльності студентського наукового гуртка з урахуванням особистісних орієнтирів кожного з його членів [11–14].

Література:

1. Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» № 1053-IX від 3 грудня 2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text>

2. Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізація 227.01 «Фізичний терапевт», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», кваліфікація: «Бакалавр фізичної терапії». Київ : Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, 2024. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/16OUJybNDvppTKpeU7oiZ0oHOy7IzquPr>

3. Про затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 19 грудня 2018 року №1419. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-227-fizichna-terapiya-ergoterapiya-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti>

4. Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М., Власова-Шаніна Н. Б., Костильов О. В. Медична біологія : посібник з практичних занять / за редакцією О.В. Романенка. Київ : Здоров'я, 2005. 372 с.

5. Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М., Костильов О. В. Медична біологія : посібник з практичних занять / за ред. О. В. Романенка. 2-е видання. Київ : ВСВ «Медицина», 2020. 472 с.

6. Романенко О. В., Груша М. М. Біоетичні аспекти методології гідробіологічних досліджень. *Екологічні науки : науково-практичний журнал*. 2021. Вип. 6 (39). С. 91–95.

7. Romanenko A.V. A new way of muscle activity regulation: thiamine participation in neuromuscular transmission // *Muscle and Motility*. Vol. 2. Andover, Hampshire: Intercept. 1990. P. 151-153.

8. Romanenko A.V., Gnatenko V.M., Vladimirova I.A. Effect of thiamine on neuromuscular transmission in smooth muscles. *Neurophysiology*. 1994. Vol. 26. № 6. P. 370–377.

9. Романенко О. В. Екологія отруйних тварин та їх токсини. Київ : КІМ, 2011. 184 с.

10. Романенко О. В. Гідроєкологічні аспекти поширення збудників трематодозів. *Екологічні науки: науково-практичний журнал*. 2022. Вип. 2(41). С. 135–140.

11. Погоріла І. О., Романенко О. В. Емоційна культура особистості студента як фактор соціалізації і професійного становлення майбутнього фахівця. *Безпека життєдіяльності*. 2006. № 2. С. 44–45.

12. Погоріла І., Гурняк О., Корнова Н., Бичко А., Романенко О. Підходи до формування біологічної компетенції в студентів закладу вищої медичної освіти. *European Humanities Studies: State and Society / Europejskie Studia Humanistyczne: Państwo i Społeczeństwo*. 2021. № 2. P. 231–242.

13. Романенко О.В., Погоріла І.О. Напрямки екологічної освіти у медичних навчальних закладах. *Охорона здоров'я України*. 2008. № 1(29). С. 219.

14. Романенко О. В., Погоріла І. О. Психологічні особливості студентів-майбутніх лікарів як фактор в організації навчального процесу. *Вища освіта України*. 2009. Додаток 4. Том III (15). *Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору»*. С. 489–498.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-479-8-116>

МОТИВАЦІЯ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Ременюк Я. А.

аспірантка кафедри психології

*Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Черкаська область, Україна*

Навчально-професійна діяльність у ЗВО – це діяльність щоденна, багаторічна, систематична, що передбачає активну самостійну роботу самого студента з оволодіння професійними знаннями, вміннями та навичками. Тому вона залишає глибокий слід в особистості студента. Навчально-професійна діяльність має характер провідної діяльності. Провідна діяльність має такі ознаки: від неї залежать основні психологічні новоутворення на кожній стадії становлення і розвитку особистості; у її формі виникають і розвиваються нові види діяльності; у ній виникають і формуються окремі психічні процеси. Навчально-професійна діяльність, що супроводжує студентський вік, має усі ці ознаки. Ця діяльність опосередковує формування психічних новоутворень особистості на етапі її навчання у ЗВО. Зокрема, навчально-професійна діяльність забезпечує переважний розвиток мотиваційно-потребової, а на наступному етапі професіоналізації й операційно-технічної сфер особистості. Навчально-професійна діяльність містить усі можливості для того, щоб, здійснюючи її, студент став високо освіченою людиною, справжнім професіоналом. Навчально-професійна діяльність як провідна діяльність опосередковує особистісний, професійний розвиток і самовизначення студентів, виконує особистісно-утворювальну та професійно-орієнтувальну функції, створює умови для професіоналізації пізнавальної сфери студентів, для розвитку